

Valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen 2024 – 2027 valmistelu

Kommenttikierros – saate

Vastausaikataulu 30.10. – 17.11.2023

Taustaa

Valtioneuvosto päättää hallituskausittain valtakunnallisista alueiden kehittämisen painopisteistä (*aluekehittämispäätös*). Aluekehittämispäätöksellä ohjataan eri hallinnonalojen ja maakuntien liittojen alueiden kehittämistä ja toimenpiteiden yhteensovittamista. Aluekehittämispäätöksen valmistele TEM yhteistyössä muiden ministeriöiden, maakuntien liittojen ja muiden aluekehittämisen kanalta keskeisten tahojen kanssa.

Aluekehittämispäätös valmistellaan hallituskauden ensimmäisen vuoden loppuun mennessä. Aluekehittämispäätöksen ja sen toimeenpanosuunnitelman valmistelua, toimeenpanoa ja seuranta ohjaa alueiden uudistumisen neuvottelukunta (AUNE). AUNE:n valmisteluverkosto on valmistelussa keskeinen työryhmä, joka kokoaa yhteen eri sidosryhmiä.

Aluekehittämispäätös 2024 – 2027 sisältää pääministeri Petteri Orpon hallituskaudella noudatettavat valtioneuvoston toimivallassa olevat painopisteet ja keskushallintotason tavoitteet, joihin ministeriöt sitoutuvat. Maakuntien liitot huomioivat aluekehittämispäätöksen omissa strategioissaan. Aluekehittämispäätös ohjaa eri hallinnonalojen ja maakuntien alueiden kehittämistä ja niiden toimenpiteiden yhteensovittamista.

Aluekehittämispäätökselle valmistellaan erillinen toimeenpanosuunnitelma keväällä 2024. Toimeenpanosuunnitelmassa kuvataan tarkemmin ne toimet, joilla eri osapuolet edistävät aluekehittämispäätöksen tavoitteita.

Alueiden omiin vahvuuksiin ja tasapainoiseen aluekehittämiseen nojaavan politiikan tavoitteet ja toimenpiteet kytkeytyvät hallitusohjelmaan. *Vahva ja välittävä Suomi* rakentuu erilaisten alueiden elinvoimaisuudesta ja yhteisestä menestyksestä.

Aikajänne

Aluekehittämispäätös valmistellaan hallituskausittain, ja päätös on voimassa 2024 – 2027. Koska aluekehittäminen on pitkäjänteistä näkökulmaa edellyttävää toimintaa, on tavoitteita määritettäessä huomioitava hallituskautta pidempi aikaväli. Vuonna 2022 valmistuneessa Aluekehittämisen suunnitelmassa 2040 –työssä on laadittu aluekehittämisen pitkän aikavälin tavoitetilat. Tällä aluekehittämispäätöksellä osaltaan tarkennetaan näitä tavoitteita tälle hallituskaudelle.

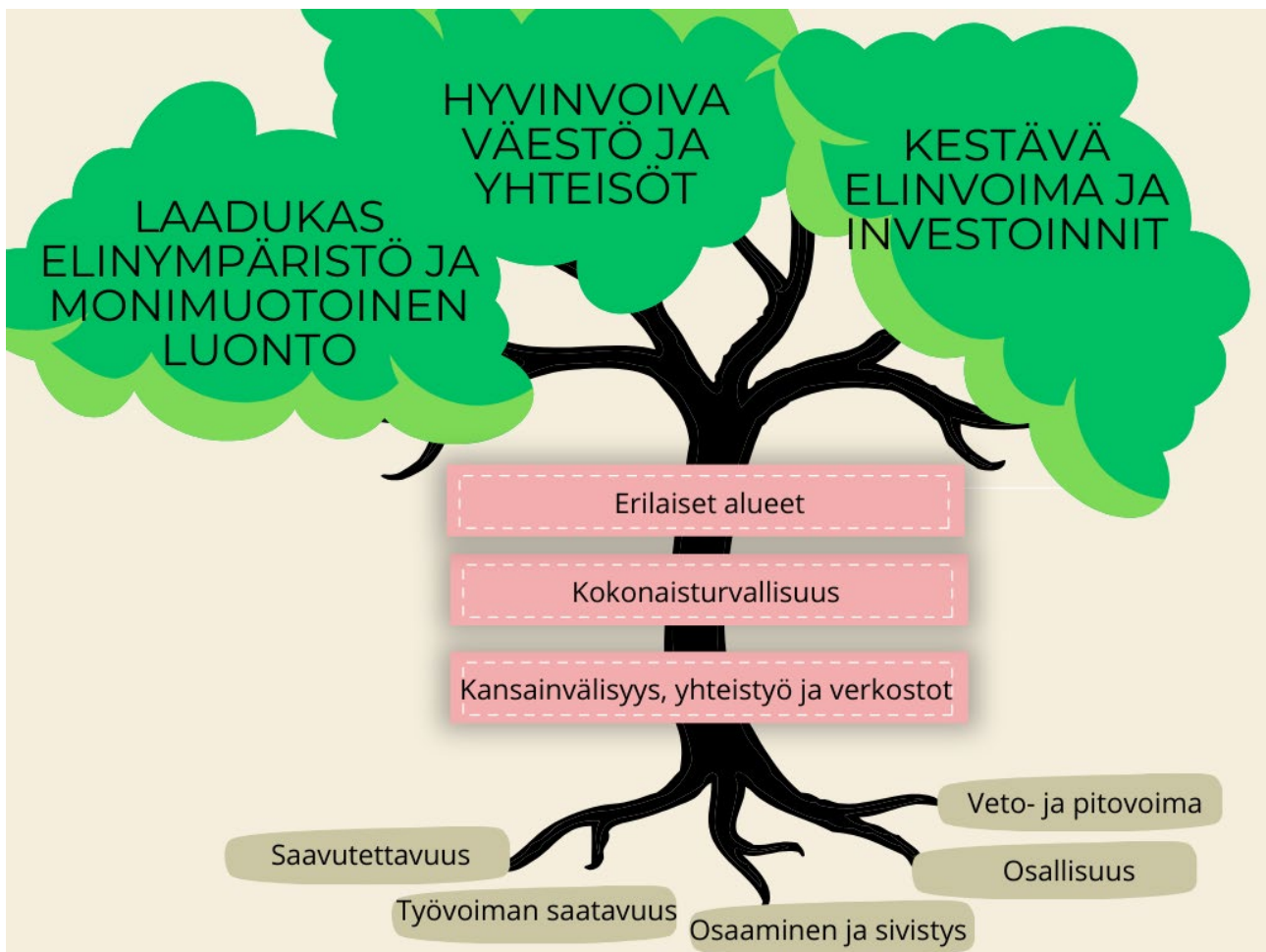
Aluekehittämispäätöksen 2024 – 2027 luonnoksessa painopisteet on jäsennetty kolmeen kokonaisuuteen:

- Laadukas elinympäristö ja monimuotoinen luonto
- Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt
- Kestävä elinvoima ja investoinnit

• *Kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus*, • *Kansainvälisyys, verkostot ja yhteistyö* sekä • *Erilaiset alueet* ovat kaikkia painopisteitä poikkileikkaavia näkökulmia.

Aluekehityksen ja painopisteiden kehittämisen edellytyksinä ovat: *alueiden saavutettavuus, työvoiman saatavuus, osaaminen ja sivistys, osallisuus* sekä *veto- ja pitovoima*.

Valmiissa päätöksessä poikkileikkaavia näkökulmia ja aluekehittämisen edellytyksiä on tarkoitus käsitellä kunkin painopisteen kohdalla siten, että ne sisältyvät kussakin painopisteessä kuvattuihin tavoitetiloihin ja tavoitteisiin (niille ei määritetä omia tavoitteita). Nämä voidaan kuitenkin taustoitaa omina kokonaisuuksinaan.

Valmisteluajataulu

Aluekehittämispäätöksen valmistelun seuraava kaikille ilmoittautuneille avoin [työpaja pidetään 23.11. Lahdessa](#) Aluekehittämispäivien yhteydessä (myös Teams-osallistuminen on mahdollista). Työpajassa hyödynnetään kommenttikierrokselta saatua aineistoa.

Päätös valmistellaan vuoden 2023 loppuun mennessä ja valtioneuvoston on tarkoitus käsitellä päätös tammikuussa 2024.

Kommenttikierros on tärkeä osa valmistelua. Kommenttikierroksella kootaan sidosryhmien näkemyksiä painopisteistä, poikkileikkaavista teemoista ja aluekehittämisen edellytyksistä ja erityisesti näihin liittyvistä muutostarpeista.

Kommenttikierroksen kysymykset

1. Ovatko aluekehittämispäätökseen valmistellut 3 painopistettä, jotka kuvaavat aluekehittämisen keskeisiä painopisteitä hallituskaudella ja yleistä tavoitetilaa, kannatettavat ja aluekehittämisen kannalta relevantit?
2. Ovatko aluekehittämispäätökseen valmistellut poikkileikkaavat näkökulmat määritettyjen painopisteiden ja aluekehittämisen kannalta relevantit ja kannatettavat?

3. Ovatko aluekehittämisen edellytyksinä kuvatut näkökulmat kannatettavat ja aluekehittämisen kannalta relevantit?
4. Puuttuuko mielestäsi jokin aluekehittämisen kannalta keskeinen näkökulma, jonka tulisi olla painopisteissä, poikkileikkaavissa teemoissa tai aluekehittämisen edellytyksissä? Mikä (perustele näkemyksesi)?
5. Laadukas elinympäristö ja monimuotoinen luonto
 - a) Minkä tulisi muuttua (poikkileikkaavat teemat ja aluekehittämisen edellytykset huomioiden) nykytilaan verrattuna? Mitä painopisteeseen liittyviä muutostarpeita tunnistat, joihin tällä hallituskaudella tulisi puuttua, jotta aluekehittämisen tavoitteissa edistytään?
 - b) Mikä tai mitkä olisivat keskeisimpiä valtioneuvostotason toimia tämän muutoksen aikaansaamisessa tällä hallituskaudella? Miten edistymistä voidaan mitata?
6. Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt
 - a) Minkä tulisi muuttua (poikkileikkaavat teemat ja aluekehittämisen edellytykset huomioiden) nykytilaan verrattuna? Mitä painopisteeseen liittyviä muutostarpeita tunnistat, joihin tällä hallituskaudella tulisi puuttua, jotta aluekehittämisen tavoitteissa edistytään?
 - b) Mikä tai mitkä olisivat keskeisimpiä valtioneuvostotason toimenpiteitä tämän muutoksen aikaansaamisessa tällä hallituskaudella? Miten edistymistä voidaan mitata?
7. Kestävä elinvoima ja investoinnit
 - a) Minkä tulisi muuttua (poikkileikkaavat teemat ja aluekehittämisen edellytykset huomioiden) nykytilaan verrattuna? Mitä painopisteeseen liittyviä muutostarpeita tunnistat, joihin tällä hallituskaudella tulisi puuttua, jotta aluekehittämisen tavoitteissa edistytään?
 - b) Mikä tai mitkä olisivat keskeisimpiä valtioneuvostotason toimenpiteitä tämän muutoksen aikaansaamisessa tällä hallituskaudella? Miten edistymistä voidaan mitata?